

Упутство за регистровање и гласање путем поште

Општи избори у БиХ ће бити одржани 7. октобра 2018. године. На изборима ће бити бирани:

Република Српска

- Предсједник Републике Српске
- Српски члан Предсједништва БиХ
- 83 посланика Народне скупштине Републике Српске
- 14 посланика Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ

Федерација БиХ

- Бошњачки и хрватски члан Предсједништва БиХ
- 98 посланика Парламента ФБиХ
- 28 посланика Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ
- посланици у 10 скупштина кантона у ФБиХ

Брчко Дистрикт

- бирачи са пребивалиштем у Брчко Дистрикту морају изабрати одговарајућу бирачку опцију на основу ентитетског држављанства, и у складу са тим избором бирају као бирачи у Републици Српској или као бирачи у Федерацији БиХ

Бирачи који привремено живе ван Босне и Херцеговине, имају право да се региструју за **гласање поштом** или гласање у **дипломатско-конзуларним представништвима (ДКП) БиХ**.

У наставку су описане фазе за регистрацију и гласање путем поште:

1. фаза - Идентификација бирача који имају право да гласају путем поште

Услов да би особа могла да гласа путем поште је да има један од важећих БиХ идентификационих докумената:

- **лична карта,**
- **возачка дозвола** или
- **пасош**

издате у оквиру ЦИПС-а/ИДДЕЕА-е

Регистрација за гласање поштом и дипломатско-конзуларним представништвима је **активна**. Да би особа гласала путем поште, потребно је да се региструје за сваке изборе код Централне изборне комисије.

Неопходно је **одмах** именовати координатора за гласање поштом и у ДКП на нивоу градске/ општинске организације, који ће бити задужени за комплетан процес, од идентификације до гласања. Ови координатори су чланови градског/ општинског изборног штаба (ГРИШ/ ОИШ). По потреби, формирати тимове у оквиру ГРИШ/ ОИШ који ће радити на идентификацији бирача.

У првој фази неопходно је у образац који се налази уз ово упутство **пописати** све бираче који привремено живе у иностранству, а имају важеће документе БиХ. Најважније је доставити контакт информације потенцијалних бирача:

- име и презиме
- адреса становања
- телефон
- e-mail
- ID на некој од друштвених мрежа

Није неопходно прикупити све податке, већ довољно података да би се могло ступити у контакт са потенцијалним бирачем.

Задатак координатора је да прикупљају податке о свим потенцијалним бирачима и да их контактирају лично или преко особа које су њихове податке доставили, како би провјерили да ли испуњавају услове да се региструју за гласање на општим изборима 2018. године. Обратити пажњу да ли су идентификациони документи важећи и да ли ће бити важећи на дан избора.

2. фаза - Подношење пријаве за гласање Централној изборној комисији БиХ

Централна изборна комисија БиХ расписује изборе и обавјештава све надлежне органе на свим нивоима власти и јавност о датуму одржавања избора најмање **150 дана прије одржавања избора**. Ове године избори ће бити расписани 9. маја 2018. године.

Од дана расписивања избора, почињу да теку сви рокови везани за изборне активности. Након расписивања избора, ЦИК издаје упутство за регистрацију бирача за гласање путем поште и у ДКП, као и одговарајуће обрасце за пријаву.

Регистрација бирача који ће гласати поштом или у дипломатско-конзуларном представништву је могућа од тренутка расписивања избора и обично траје 75 дана, односно у случају ових општих избора до 24. јула 2018. године до 24:00.

Када буду расписани избори, обавезно провјерите на веб страници ЦИК-а (<http://www.izbori.ba>) тачне рокове.

Да би се регистровало за гласање путем поште или у ДКП, лице које привремено живи ван БиХ треба да достави сљедеће документе:

- ПОПУЊЕН И СВОЈЕРУЧНО ПОТПИСАН ОБРАЗАЦ ПРИЈАВЕ ПРП-1 и
- КОПИЈУ ЈЕДНОГ ВАЖЕЋЕГ ДОКУМЕНТА У СВРХУ ДОКАЗИВАЊА ИДЕНТИТЕТА

Образац ПРП-1 се може преузети на веб страници Централне изборне комисије БиХ (<http://www.izbori.ba>) када ЦИК распише изборе.

Осим веб странице ЦИК-а, образац ПРП-1 могуће је преузети:

- са веб странице Министарства вањских послова БиХ (<http://www.mvp.gov.ba>) и
- у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ.

Напомена: Обратите пажњу да ЦИК за сваке изборе издаје нови образац, тако да водите рачуна да преузмете **образац ПРП-1 за опште изборе 2018. године**. У прилогу овом упутству је примјер обрасца коришћен за локалне изборе 2016. године.

Ако бирач има **статус избјеглог лица**, такође је могућа пријава гласања, али је поред идентификационог документа, потребно приложити:

- Доказ о држављанству БиХ и
- Доказ о пребивалишту у БиХ.

Попуњен образац ПРП-1 треба бити потписан на исти начин као и идентификациони документ који прилажете, иначе пријава неће бити прихваћена. Попуњен и **потписан образац** и **копију** идентификационог документа шаљете у ЦИК поштом, факсом или ел. поштом.

Поштанска адреса:

Централна изборна комисија БиХ
Поштански фах 451
71000 Сарајево
Босна и Херцеговина

Бројеви факса:

+387 33 251 333 и +387 33 251 334

E-mail:

prijavapp@izbori.ba

Напомена: Прије слања пријаве, провјерити на веб страници (<http://www.izbori.ba>) још једном тачност контакт података Централне изборне комисије, да не би дошло до промјене од тренутка писања овог упутства до тренутка расписивања избора.

Ако се бирач већ налазио на списку оних који су могли гласати поштом на прошлим изборима, ЦИК ће **вјероватно** упутити допис на адресу ван БиХ са прошлих избора, у којем од бирача тражи да се изјасни да ли и даље живи на тој адреси и региструје се да поново гласа поштом. Ако овакав допис од ЦИК-а не стигне, потребно је регистровати се попуњавањем обрасца ПРП-1, као што је раније наведено.

На обрасцу ПРП-1 могуће је одредити **начин гласања** (пошта или ДКП). Обратите пажњу да се гласање обавља у веома малом броју дипломатско-конзуларних представништава. На локалним изборима 2016. године, бирачка мјеста отворена су само у 5 представништава и то у Бечу, Грацу, Минхену, Штутгарту и Београду. Лакша опција је одабрати гласање путем поште.

Уколико сте одабрали да гласате у ДКП-у, а не створе се услови за гласање у истом (премали број пријављених бирача), гласачки листићи биће достављени путем поште на адресу ван БиХ коју сте навели у обрасцу и на тај начин ћете остварити ваше бирачко право.

Бирачи који се пријављују за гласање у **Брчко Дистрикту**, требају одредити **бирачку опцију** - Република Српска или Федерација БиХ.

Веома важан податак који треба доставити је **адреса ван БиХ на коју ће бити достављен гласачки материјал**. Ако ова адреса припада неком другом лицу/ породици са којом живите, потребно је уписати њихове податке.

Уколико дође до измјене у подацима наведеним у пријави, нарочито промјене адресе становања у иностранству, бирач је дужан доставити измјену исте Централној изборној комисији.

Централна изборна комисија бирачки материјал доставља путем **препоручене пошिल्ке са повратницом**, тако да се материјал може преузети само лично од поштара, односно у пошти уз предочавање идентификационог документа.

Ако се бирач који је уписан у извод из Централног бирачког списка за гласање поштом вратио у БиХ **прије рока** утврђеног за закључење извода из коначног Централног бирачког списка за наредне изборе (прије 23. август 2018. године), дужан је да поднесе **захтјев за промјену бирачке опције** надлежном Центру за бирачки списак у општини пребивлаишта.

Ако се бирач који је уписан у извод из Централног бирачког списка за гласање поштом вратио у БиХ **након истека рока** утврђеног за закључење извода из коначног Централног бирачког списка за наредне изборе (послије 23. августа 2018. године), биће му дозвољено да гласа **непотврђеним/ ковертираним гласачким листићем** на бирачком мјесту у основној изборној јединици (општини) за коју има право да гласа.

3. фаза - Пријем гласачког материјала

На адресу ван БиХ коју сте навели у пријави, Централна изборна комисија ће прије датума одржавања избора послати гласачки материјал. ЦИК закључује бирачки списак 45 дана прије дана одржавања избора, односно у случају наредних избора 23. августа 2018. године. Од тога дана почиње слање гласачког материјала бирачима регистрованим за гласање поштом. Добијате комбинацију гласачких листића за изборну јединицу (општину) у којој имате пребивалиште у БиХ.

Гласачки листићи за гласање поштом су посебно означени, тако да се разликују од гласачких листића који се користе на редовним бирачким мјестима у БиХ.

Они који су се пријавили за гласање путем поште, а нису добили гласачки материјал обавезно требају провјерити да ли су регистровани за гласање путем поште на правој адреси. У сваком тренутку преко интернета можете провјерити да ли сте регистровани за гласање путем поште.

Провјеру можете извршити на линку:

<http://www.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=511&Lang=5>

односно у секцији „**Да ли сте регистровани?**“ на веб страници ЦИК-а.

Бирачки пакет за све бираче регистроване за гласање поштом ЦИК доставља путем препоручене поштиљке са повратницом и он садржи:

- Образац с личним подацима бирача: име и презиме, јединствени матични број, датум рођења, тренутну адресу ван БиХ (улица и број, град, поштански број, држава), комбинацијски број за гласачке листиће, те упутства како треба гласати (одштампана на полеђини тог обрасца);
- одговарајуће гласачке листиће са посебном заштитом који се издају за основну изборну јединицу за коју гласа бирач;
- повратну коверту с одштампаном (повратном) адресом Централне изборне комисије БиХ и
- коверту за гласачке листиће, која осигурава тајност гласања.

4. фаза - Гласање

За поједине изборне нивое гласате на сљедећи начин:

Предсједник Републике Српске и српски члан Предсједништва БиХ

- Означите квадратић испред имена **САМО ЈЕДНОГ** кандидата

Народна скупштина Републике Српске и Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ

- Означите квадратић испред назива странке/ коалиције *или*
- Означите квадратић испред назива странке/ коалиције и означите квадратиће испред имена једног или више кандидата те странке/ коалиције (лични гласови за кандидате) *или*
- Означите квадратиће испред имена једног или више кандидата са листе **једне** странке/ коалиције (лични гласови за кандидате).

Ако је бирач исправно означио једног или више кандидата на једној листи, сматра се да је та листа добила **један важећи глас** у сврху расподеле мандата.

Гласачки листић је неважећи:

- ако није испуњен, или је испуњен тако да није могуће са сигурношћу утврдити којој је политичкој партији, коалицији, независном кандидату или листи независних кандидата бирач дао свој глас;
 - ако су дописана имена кандидата; или
 - ако је означено више од једне политичке партије, коалиције, независног кандидата или листе независних кандидата; или
 - ако се на основу ознака које је бирач дописао на гласачки листић, као што је потпис, може утврдити његов идентитет.
-

5. фаза - Слање гласачког листића

Бирач који гласа путем поште шаље назад Централној изборној комисији БиХ повратну коверту, која садржи:

- коверту за гласачке листиће, која осигурава тајност гласа, са упакованим гласачким листићима и која је залијепљена како би се осигурала тајност гласања;
- копију једног од важећих идентификационих докумената;
- образац с личним подацима бирача, који садржи име и презиме, јединствени матични број, датум рођења, тренутну адресу ван БиХ.

Повратна коверта која је послана Централној изборној комисији БиХ **најкасније на дан одржавања избора** биће прихваћена и пребројана уколико стигне у Централну изборну комисију БиХ **најкасније два дана од дана одржавања избора** и ако је на повратној коверти **отисак поштанског жига** земље из које се гласа с датумом не каснијим од датума одржавања избора.